

dišči, 13. Rajh Alojzij v Slančej vasi, 14. Ozmec Anton v Cvetkovcih, 15. Jesih Anton pri Velikej nedelji, 16. Kandrič Gregor pri Velikej nedelji, 17. Muhič Franc v Ključarovecih, 18. Veselko Jurij v Središči, 19. Novak Sebastjan v Veličanih, 20. Bobnar Marija v Koračevcih, 21. Kiki Mihal v Šalovecih, 22. Kociper Ivan na Stanovnu, 23. Kramberger Marija v Godenincih, 24. Kosi Martin v Koračevcih, 25. Kolarič Tomaž v Brebrovniku, 26. Strman Anton v Veličanih, 27. Meško Ivan pri Vel. nedelji, 28. Kovačec Ferdinand v Osluševcih, 29. Serko Anton v Trgovišči, 30. Dolinsek Jožef v Sodincih, 31. Petek Franc v Samožanih, 32. Žinko Ivan v Puscenih.

Pri tej priliki se opozarja na § 16 postave z dne 9. februarja 1882 štev. 14. dež. zak., ki veleval: »Ako v kaki občini ne zadostujejo biki, koje držijo privatni ljudje za splošnje spuščanje, ima ona gledati na to, da se potrebno število bikov priskrbi in vzdržuje. Splošno pa se ima za sto krav in telic za plemo držati po eden bik.«

### Kmetijski hlapci in dekle.

Gotovo se v nobenem stanu ne toži toliko zoper družino, kakor v kmetijskem. Mogoče je, da se je v takozvanih »starih časih« godilo tudi poljedelskim služetom nekoliko boljše, pa ravno dokazano to še ni, kakor sploh onih bajk iz starih časov ne smemo pretesnodušno verjeti. Vendar pa priznamo, da je ono patrijarhalčno razmerje med gospodarji, hlapci in deklemi obema strankama bilo na korist. A to razmerje je bilo medsebojno in ne enostransko, in le tako so bili gospodarji in družina zadovoljni.

Ko se je občevarje z mesti zlažsalo in je obrtnija se tako velikansko razvila, shujšalo se je to prejšnje razmerje, kar gotovo vsak prizna. A ravno tako gotovo je na drugi strani, da se pri hlapcih in deklah mnogokrat razposajenost, nemarnost, pijančevanje in hudobija nahaja. Iz teh razmer je pač umevno, zakaj se služabniki tako pogosto predstavljajo gospodarstvu na veliko škodo.

Vendar nekoliko kriva sta dostikrat gospodar in in gospodinja, kajti nekateri vse sumničijo in vidijo povsod le krivico, lenobo ali celo hudomušnost. In pri takih gospodarjih je le treba, da po noči ne morejo spati, da se slabo počutijo, ali pa da imajo »mačaka« — in plamen je v stehi. Da to na družino slabo upliva, je umevno. Zato pa bi bilo želeli, naj dajejo gospodarji družini ne le lep izgled v varčnosti in marljivosti, naj jih ne le v nadlogah podpirajo, temveč naj ob pravem času tudi prizanašajo in navduševajo na nje uplivo.

**Sejmovi.** Dne 16. julija v Dobji in v Poličanah. Dne 18. julija na Muti, v Oplotnici. Dne 20. julija pri Sv. Marjeti na Dravskem polju, v Šmarjeti na Pesnici in v Vitanji.

## Dopisi.

**Iz Ljutomera.** Pretekli teden je bil dan velikega veselja za vse Mursko polje. Obiskali so nas prvokrat premilostljivi knez in škof, da podelijo našim otročičem zakrament sv. birme. Pred vsem pa so jih že težko čakali prebivalci Ljutomera in okolice. V četrtek, dne 7. julija so se pripeljali od Sv. Križa. Pri Noršincih, kjer stopijo v Ljutomersko župnijo, so jih počakali banderaši v narodni noši na bistrh konjih. Veleposestnik gospod Jožef Mursa, vodja banderašev, pozdravi premilostljivega kneza in škofa v imenu vernih katoliških, a

tudi jekleno slovenskih kmetov. Ta pozdrav je napravil tako globok utis, da so se visokemu pozdravljenemu zasleketale solze v oči. V Ljutomeru samem je bil postavljen slavlolik, pri katerem so čakali zastopniki različnih uradov, množina ljudstva in dolga vrsta solskih otrok. Tu stopi deklica Angela Vršičeva pred knezoškofa, podari jim krasno kitico cvetličic ter jih pozdravi v imenu nedolžne mladine v najnežnejših besedah. S procesijo smo šli skozi trg, ki je bil prav lepo okrašen z zastavami in venci. In kdo je bil tisti, ki je očitno pokazal, da je veren katoličan? Kdo je bil tisti, ki je očitno pokazal svojo udanost in ljubezen nasledniku apostolov Jezusa Kristusa? Bili so edino le Slovenci. ... Zvečer pa je postajalo pred farovžem še dalje bolj živahno. Prihitelo je tje vse slovensko prebivalstvo Ljutomerskega trga. Na oknu trgovca gospoda Franca Sršena zasveti se naenkrat prekrasen transparent, ki je prav lepo predstavljal grb knezoškofa. Med tem se zbere pred farovžem pevski zbor naše čitalnice pod vodstvom gospoda nadučitelja Jož. Horvata. Tišina nastane po vsem prostoru. Čvrsta pevska grla se oglasijo in prelepa Jenkova »Molitev« donela je skozi tiho noč. Za tem zapojó še peveci tri odlomke iz Ipavčeve »Kdo je mar?«. Odkritosrčno izpovemo, da še tako nismo čuli naših pevcev pevati. Veličastna pesem se je glasila krepko, da je človeku srce od veselja igralo. Posebno krasno je donel zvonki baritonsolo gospoda Sneiderja. Že med petjem prisli so mil. knezoškof in zamaknjeno so poslušali mlo petje. H koncu pa so stopili v kolu ter zahvalili jih z najsrčnejšimi besedami. Nepopisno navdušenje navdalo je vse zbrano občinstvo in trikratni gromovit »živio« razlegal se je po nočni tihoti tja čez zeleno Mursko polje. Nepozabni nam bodo ostali trenotki, v katerih so bivali naš prevzvišeni vladika med nami. Naša slovenska srca ostanejo jim zvesta.

**S Ptuj.** (»Slov. pev. društvo«) sklenolo je v zadnji svoji seji dne 5. t. m. o priliki »Velikega koncerta«, dne 14. avgusta 1892 v Šoštanj, najeti posebni vlak iz Celja v Šoštanj. To zadevo izročil je odbor g. Hribar-ju v Celji s prošnjo, naj skrbi za to, da bode vlak na vsak način ob 9. uri predpoldne v Šoštanj. Ob 10. uri je sv. maša in po maši skupna pevska vaja. Po pevski vaji je obed, po obedu društveno zborovanje. Koncert s sodelovanjem vojaške godbe se počne točno ob 4. uri popoldne. Pele se bodo vže večkrat po časnikih razglašene pesmi: Mešani zbori: Volarič: »Grajska hči«; Foerster: »Ljubici«; in Vilhar: »Domovini«. Možki zbori: Nedved: »Avstrija moja! Nedved: »Venec slovanskih pesmi«; Foerster: »Gorenjski slavček« s spremljevanjem godbe. Zagotovljeno nam je tudi sodelovanje »Ljubljanskega in Celjskega Sokola«, ki se bodeta po došlih poročilih slavnosti korporativno ndeležila. Ves slovenski svet opozarjamo tem potom še enkrat na našo slavnost ter ga pozivljemo z vsemi močmi delovati na to, da bode slavnost vredna družica onim, s katerimi se ima vže društvo ponašati. Vabimo Vas slovenska inteligencija, vabimo Vas slovenske kmete in kmetice, pridite od vseh strani v skupno razveseljevanje, da si razvedrimo duh naš po napornem delu, da si tukaj pridobimo novih močij in da pokažemo, kaj zamoremo z združenimi močmi. Odbor.

**Iz Dunaja.** (Razglas.) Gledé na slovensko ferijalno društvo »Sava« v Ljubljani se nam piše: Osnovni odbor novopotrjenega društva sprejema pričenski s 1. julijem t. l. člane po določbi § 4 dr. p. lič. b, c, d in e, ki slove: b) Ustanovnik postane, kdor plača na enkrat vsaj 10 gld. v društvene namene; c) Podpornik je vsakdo, kdor plača vsaj 2 gld. na leto v društvene namene; d) Starešine so absolvovani slovenski velikosolci, ki plačajo vsaj 2 gld. na leto; e) Redni člani mo-

rejo biti slovenski velikošolci za čas svojih ukov in abiturijentje. O prispevkih rednih članov določa § 8: c) Vsak redni član ima dolžnost, da plača na leto 1 gld. udnine, na novo vstopivši razven tega še 1 gld. vstopnine v društveno glavnico. Nadalnje doneske določa občni zbor. Redni član, ki si hoče naročiti čepico, naj to javi z mero vred. Kdor želi pristopiti društvu, naj blagovoli to javiti osnovalnemu odboru do 15. julija na Dunaj, pod naslovom: VIII. Wickenburggasse 12, po 15. juliju pa v Ljubljano. Osnovni odbor.

**Iz Vojniške okolice.** (Narodne in cerkvene stvari.) Veliko hvaležnost in spoštovanje smo dolžni našim mnogozaslужnim domoljubom, duhovskega in svetnega stand., da so si prizadeli in nam ustanovili »Kat. polit. društvo Edinost«. — Veliko truda, požrtvovalnosti in dobre volje je bilo treba, da se je zamoglo ustanoviti v sredi najhujših nemčurjev, v sredi največjega nasprotstva. Vsak razumnik lahko sprevidi veliko korist takih društev. Prvič se dobi za malo svoto denarjev zadosti raznih časopisov in knjig, ki pripomorejo k potrebi izobrazbi; drugič se napravljajo shodi in zbori, pri katerih se kmetsko ljudstvo z govori podučuje in za narodno stvar navdušuje, potem pa tudi poštene zabave ne pomanjkuje. Pristopimo torej obilno k našemu društvu »Edinost«; postavljeno je na katoliško stališče. Želeti je, da bi postal Vojnik središče narodnega življenja ne samo za Vojniško, marveč tudi za sosedne župnije. Sicer se je prva navdušenost za narodno stvar že v marsikaterem kraju, žal, ohladila, naj bi se to pri nas ne zgodilo! Imamo še veliko narodnega dela in hudi boji nas še čakajo, preden bomo popolnoma vrgli naše nasprotnike ob tla; pa pogum velja! Bodimo brez izjeme vsi za dobro stvar vneti in delavni, vsak po svojih močeh, bodi-si duševno ali gmotno, v besedi ali v djani. Povsod so sicer težave in zapreke, pa ne bodimo malosrčni, saj imamo preštevilne dokaze, ako se ozremo po naši domovini, da delo slov. domoljubov ni zastoj. Posebno pa se moramo držati vsi vodila: »Nemčurjem ne krajarja več!« To bo najboljšo sredstvo, da se kmalu rešimo nemškega gospodstva in postanemo svobodni na svojih tleh. — Kakor so pa tukajšnji Slovenci vneti za narodnost za napredek in izobrazbo, tako mislim, da tudi, kar zadeva cerkvene stvari, ne bodo malomarni. Skrajni čas je že, da bi se postavila nova cerkev, na katero je bil že pred par leti temeljni kamen vložen. Mislim, da ni v celi škofiji tako potreba nove hiše božje, kakor tukaj. Ne samo, da je domača župnija velika, marveč tudi iz sosednjih veliko ljudstva prihaja. Sedanja cerkevica komaj za polovico ljudij zadostuje; ako bi hoteli vsi farani ob nedeljah svojo versko dolžnost izpolniti, pa bi jim pri najboljši volji ne bi bilo mogoče. Se ve, da za tako veliko podjetje je potreba združenih močij, ako se vsak svojega mnjenja strogo drži, se ne da nič storiti. Le v edinosti je moč. Bodi tedaj naša zastava, kadar se gre za dobro stvar: »viribus unitis!«

**Od Sv. Petra pri Radgoni.** (Naša cerkev.) Kdor je videl našo župnijsko cerkev pred tremi leti in jo obišče zdaj, ne spoznal bi je: vsa je nova in jako okusno ozalšana. Delo večih let je — hvala Bogu — dovršeno. Ko so naš č. g. župnik dobili župnijo, hotel jih je nekdo postrašiti s tem, da jim je živo opisal pretevno našo farno cerkev. Odgovorili so mu: morda pa se bo dala cerkev povečati in prenoviti? In to se je zdaj z božjo pomočjo zgodilo. Cerkev je že več časa čakala, »olepšana kakor nevesta na svojega ženina«, svojega višjega pastirja. Celo drugače so tedaj zdaj dne 5. julija mil. knez in škof ocenili našo župnijsko cerkev, ko so jo imenovali laskavo: »rožico cerkev lavantinske škofije«. Mi se pa veselimo svoje nove župnijske cerkve, in vsi dobri se veselijo z nami. Č. g. duhovni svetova-

lec A. Belšak bodo pa s časom tudi na ves trud in na vse zapreke pozabili, ker jim glas vesti pravi, da so delali in trpeli za čast hiše božje. Že bodo tri- in večkrat prekopani, a bela cerkevica bode na Peterskem griču še vedno prepevala slavo našega gospoda župnika. Kar nas je vaših, vam vdanih župljanov, vam č. g. župnik, poljubimo roko za novo cerkev, katero ste nam postavili. Vsaka dobra stvar pa ima tudi svoje sovražnike in tudi pri nas so bili prav do zadnjih dnij tu in tam nasprotniki, ki so vsak čas pokazali svoje rogee, a so s tem le svedočili, čigavega rodü so in pokolenja.

**Iz Slov. goric.** Evo Vam, častiti bralci, dveh imenitnih nemških pisem, sad nemčevanja v šolah. Koliko je v njih pogreškov, sodite sami! Prvo se glasi: Löbliche Hochwürdige Pfaramte ... Die Gefertigte Gemeindeamte Bitet Zwei Mahlige Zum Verlautbarung — Kundmachung Es wird himit Bekant gegeben das die Infung in Hause des Herren ... in ... am ... Vorgenommen werden. Sternktabgestraft werden. Gemeindeamte ... Živio tak župan! Drugo pa je tako-le: Ich Bite mein Libe Birge meister niht Her geben Tischrift Fir mei Frau N. N. siehat 200 gelt Kstulen ire man Fon Sbarkase wuhe si ist ein Betriegerin Fon ire man Herauf ih febite ire Bos hergeben mein ahtos Wol. — Vidite, bralci, to Vam naj bere Peter ali Pavel in se ne bo zamogel razumeti, še manj pa posloveniti. Zatoraj pišite raje slovensko, lepše Vam bo glava stala in tuje Vas ne bodo zaničevali in se Vam smejali. Pogumno naprej! —k—

## Politični ogled.

### Avstrijske dežele.

**Avstrijsko.** V ponedeljek so v državnem zboru vzeli načrte postav za nove denarje v razprave. Govorilo se bode pač veliko o njih, toda ne dvomimo, da dobi na konci vlada večino za svoje načrte. Iz kluba nemške levice in istotako iz kluba konservativcev smejo gg. poslanci, če jih je volja, glasovati tudi zoper načrte. Nekaj jih stori to gotovo, ali njih bode manjše število. Mladočehi pa so vsi po vrsti zoper nje, iz kljubovanja, ne pa iz stvarnih uzrokov. Klub poljskih poslancev je ves za načrte in je vodja kluba, vit. Javorski ostro grajal nemško levico, ker je vočigled na te načrte pritiskala na grofa Taaffe, naj se oklene nje ter pretrga zvezo s klubom konservativcev. Gospodo na nemški levici so vzbudile te besede prav neljubo, kajti iz njih izpoznajo, da Poljaki ne marajo zveze z njo, z nemško levico.

**Štajarsko.** Postava deželnega zbora, vsled ktere plačuje dežela stroške za svoje ljudi v bolnišnici v Kahiri, je dobila najvišje potrjenje. — Nemški nacio-nalci strašijo se venomer s shodom planinskih Nemcev v Gradci; na njem bi neki odločno ugovarjali vladi, ker krši nemškemu ljudstvu pravice, deli jih pa Slovencem kar na kupe. Oj te radodarne roke!

**Koroško.** Nemški liberalci postavijo bojda pokojnemu knezoškofu dr. Fundru spomenik v njegovem rojstnem kraju, v Greifenburgu; storijo pa to vidno iz nagajivosti zoper Slovence in brž tudi zoper sedanjega knezoškofa dr. Kahna. — Državna sodnija je ovrgla razsodbo ministerstva, po kateri bi podružnica sv. Cirila in Metoda v Beljaku ne smela prirejati poučnih govorov in gledišnih iger. Poslej tedaj sme ona to storiti in ji okr. glavar ne sme več braniti. To peče sedaj gospodo pri dež. vladi v Celovei.

**Kranjsko.** Deželni predsednik, baron Winkler stopi neki v jeseni v pokoj ter se preseli v Gorico, v